Стаття надійшла до редакції 30.09.2015.

Шевченко-Савчинская Л. Г., к.филол.н., доц.,
Киевский медицинский университет УАНМ

АНТИЧНЫЙ ПАНТЕОН НА УКРАИНСКИХ ЗЕМЛЯХ. ЭТИКЕТНАЯ ЛАТИНОЯЗЫЧНАЯ ПОЭЗИЯ XVI–XVIII ВВ.

На примерах из этикетных латиноязычных стихов XVI–XVIII вв. анализируется динамика использования античных образов как интеллектуального кода. Рассматривается символизация образов античной мифологии. Дана характеристика перечня мифологических персонажей и исторических фигур древнего мира, представленных в этикетной поэзии.

Ключевые слова: *этикетная поэзия, неолатинистика, античная мифология, Лукаш Словицкий.*

Shevchenko-Savchynska L., PhD., Asst. Prof.,
Kyiv Medical University of UAFM

ANTIQUE PANTHEON OF THE UKRAINIAN LANDS. ETIQUETTE LATIN POETRY XVI-XVIII CENTURIES

The author shows on the specific examples from the etiquette poems, written in Latin, that dynamics of ancient images as intelligent code marked a noticeable slowness during XVI–XVIII centuries. The vast majority of images of ancient mythology turned into characters: their use has contributed to enrich the semantic language plan expense savings effort. Ukrainian authors rarely go beyond the well-known list of mythological characters (Hymen, Diana, Jupiter, Apollo, Mars) and historical figures of the ancient world (Alexander Macedonian, Trajan, Pompeii, Pindar, Lavinia, Libya, etc.).

Keywords*: etiquette poetry, New Latin, ancient mythology, Lucas Slovytskyy.*

УДК 801.654:821.161.2-1Франко

Штаєр І. Л., асп.,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

АНТИЧНІ ФОРМИ В ОРИГІНАЛЬНІЙ ПОЕЗІЇ І. ФРАНКА

Здійснено діахронічний розгляд оригінальних поетичних творів І. Франка, в яких використано античні поетичні форми. Описано їх версифікаційні особливості

(метрику, строфіку, наявність чи відсутність римування). Показано їх зв'язок із перекладами письменника.

***Ключові слова**: гекзаметр, елегійний дистих, дольник, акцентний вірш, тактовик, цезура.*

Антична література, історія та класичні мови були об'єктом зацікавлення І. Франка ще в дрогобицькій гімназії. Сприяли цьому програми, за якими навчався молодий письменник. Організована за німецьким зразком, гімназія давала ґрунтовні знання давньогрецької, латинської і німецької мов, а також всесвітньої історії. Твори Гомера, Софокла, Таціта разом із Біблією справили на І. Франка сильне враження, як згадує він сам у автобіографії 1890 року [6, с. 22]. До гімназійних років відносяться перші літературні спроби І. Франка, навіяні античними мотивами. У шостому класі (1873) як домашню роботу з польської мови І. Франко написав поетичну драму «Югурта» та віршовану «Легенду про прибуття Енея в Італію»; фрагмент драми «Ромуль і Рем» був завданням із німецької мови [1, с. 301]. Відомо, що у Львівському університеті І. Франко паралельно з українською філологією вивчав класичну, відвідував курси з давньоримської літератури. Ще учнем вищих класів І. Франко переклав трагедії Софокла «Антігону» та «Електру», дві пісні Гомерової «Одіссеї». Перекладацька діяльність у свою чергу спровокувала появу оригінальних творів з імітаціями античних розмірів. Відмінність полягала лише в тому, що в одних випадках І. Франко вдавався до античних форм в оригінальній творчості одночасно з перекладами, в інших випадках після перекладів. Хронологія оригінальних творів І. Франка, у яких використано античні форми, така.

1874–1882 роки. Сім творів, названих «Епіграмати і ксенії» (1874), поезія «Самійло Кішка» (1875), вірші «Нема, нема вже владаря грізного...» (1882), «Земле, моя всеплодющая мати...» (1880), «Весно, ох, довго ж на тебе чекати!» (1881), «Пурпуром сонечко сходить» (1883), сатира «Народна гутірка про комету з осені 1882 р.» (1882).

1895–1896 роки. Поезії «Свічку поставив ти в церкві перед образами, багачу...» (1895), «Вбогому даток ти дав, о багачу, – се добре зробив ти...» (1895), «Серцем молився Мойсей і скорботою духа цілого...» (1895), «Сли я здержуся від хліба, проте від гніву не здержуся...» (90-ті роки), «Душа безсмертна! Жить віковічно їй!» (1896).

1900–1905 роки. Поезії «Всякий легенди співа: атеїсти про муки Месії...» (1900), «Розмова в лісі» (1900), «Майові елегії» (1901), «Недаром сказано: голодний лях свистить» (1902), «Стріли» (1903), «Мелеагер» (1905).

1874 року І. Франко переклав «Одіссею» Гомера. Античний гекзаметр він замінив на Я5 з альтернуючим ритмом. Окрім непритаманного для античної

поезії розміру, поет використав також римування. До цього періоду уявлення про силабо-тонічний відповідник античного гекзаметра (Д6ц) навівають перекладні та оригінальні твори М. Костомарова («Щира правда», надр.1839; «Турнія», 1838–1839; переспів «Пантікапея», 1841; «Еллада», 1842; «Співець Митуса», 1850, переспів), К. Думитрашка («Жабомишодраківка», 1847, надр. 1859), Д. Вінцковського («Вдова», 1868) та К. Климковича («Частина Гомерової «Іліади». Спів І», 1871, переклад). З наведених восьми творів 75% зараховуємо до гекзаметричних («Щира правда», «Турнія», «Пантікапея», «Співець Митуса» М. Костомарова; «Жабомишодраківка» К. Думитрашка; «Частина Гомерової «Іліади» К. Климковича), з них тільки половина оригінальні. Решта 25% – це деривати гекзаметра («Еллада» М. Костомарова, «Вдова» Д. Вінцковського – автори використовують римування). До дериватів гекзаметра зараховуємо ті форми, у яких більше ніж на 25% порушено хоча б одну з основних ознак гекзаметра (розмір з нульовою анакрузою; з кількістю стоп або іктів, що дорівнює шести; з міжнаголосними інтервалами у два склади, але з допуском односкладових, з жіночими закінченнями із відсутністю рими) [4, с. 306].

Цього ж 1874 року І. Франко вперше апробував античні розміри в оригінальній творчості. З'являються сім кількарядкових творів під назвою «Епіграмати і ксенії», написані елегійними дистихами. Перший рядок дистиха – це дактилічний гекзаметр, який функціонує як самостійна віршова форма, а от другий – елегійний пентаметр, – за словами М. Ґаспарова, утворюється із дактилічного гекзаметра шляхом подвоєння його першої частини (до цезури) [5, с. 70]. Пентаметр існував тільки у парі з гекзаметром. «Епіграмати і ксенії» І. Франка були створені під впливом подібних віршів Ф. Шіллера і Й.-В. Ґете. У літературі відомі «Епіграми» Й.-В. Ґете та «Ксенії Ґете і Шіллера», які були написані силабо-тонічним відповідником метричного елегійного дистиха (поєднання рядків гекзаметра й пентаметра). Силабо-тонічний відповідник гекзаметра (шестистоповий дактиль з жіночим закінченням або шестистоповий дактиль з однією хореїчною стопою) був уведений у німецьку поезію і теоретично обґрунтований ще Ф. Клопштоком. К. Бандрівський у «Спогадах про Франка-школяра» зазначає: «З німецької літератури учитель говорив цілими годинами про значення поезії Клопштока та про її місію» [7, с. 73]. Й.-В. Ґете у своїх епіграмах використовував і дактило-хореїчний, і цезурований шестистоповий дактиль [2, с. 76]. У ритмічній схемі рядків «Епіграматів і ксеній» І. Франка фіксуємо багато збоїв. Із восьми дистихів тільки у 25% наявні гекзаметричні верси, маємо 62,5% дольникових (дактило-хореїчних) рядків і один акцентний замість Д6ц. 62,5% із восьми пентаметричних версів 13-складові.

Ще один твір, появу якого можна пов'язати з перекладацькою діяльністю І. Франка, – поезія 1875 року «Самійло Кішка». Її незакінчений і недатований автограф записаний у тому ж зошиті, що й поема «Ольга», поряд з автографом перекладу «Ліричного інтермеццо» Г. Гайне, яким І. Франко відкрив свою першу поетичну збірку «Балади і розкази» (видання 1876-го). На цій підставі незавершений уривок «Самійло Кішка» датується 1875 роком. Поезія складається з 34 рядків, її розмір – Дк6. Процент версів Д6ц і Дк6 – 76,6%. Цезура у поезії рухома, превалює жіноча – 61,8%, частка чоловічої становить 26,5%, дактилічної – 2,9%, клаузули також переважать жіночі – 88,2%, чоловічі становлять 3%, дактилічні – 8,8%. Частка рядків Д6ц становить 35,3%, 25% із них – це рядки з атонаціями у І стопі. Маємо 14,7% іншорозмірних версів (Д2 – 8,8%, Д5 – 5,9%). Шестинаголосні дактило-хореїчні рядки становлять 41,3%. Із них 29,5% мають одну хореїчну стопу, 5,9% – два хореї, 5,9% – три. Розподіл хореїчних стоп відбувається так: на І позиції – 5%, на ІІ – 30%, на ІІІ – 15%, на IV – 30%, на V – 20%. Крім того, фіксуємо один рядок Дк5 (2,9%) з дактилічною стопою на І позиції. У вірші маємо також по одному тактовиковому (2,9% – Тк5) та акцентному (2,9% – Акц5) версах.

З осені 1875 року І. Франко починає відвідувати лекції у Львівському університеті. Він отримує змогу глибше проникнути у світ античної літератури. До цього періоду належать переклади двох фрагментів комедії Арістофана «Хмари». Початок парабази перекладено хореїчним тетраметром (Х8ц), а розмір перекладу пароду – Д2-5. 1878 року І. Франко пише поезію «Арістофан ІІ», п'ять дистихів якої складено хореїчним тетраметром. Наведемо зразок:

Не на сцені, не прилюдно він тирана висмівав,
Він лише легально, стиха – фейлетоники писав [8, с. 285].

UU⊥UUU⊥U||⊥U⊥UUU⊥ Х8
⊥U⊥U⊥U⊥U||UU⊥UUU⊥ Х8

У 1880-1881 роках І. Франко перекладає поему Лукреція «Про природу речей» і знову відтворює античний гекзаметр римованим ямбом. Розмір твору – на 73% Я6 з альтернованим ритмом.

У цей час в українській літературі з'являються три твори, що навівають уявлення про гекзаметричні форми. Один з них зараховуємо до дериватів гекзаметра («Домовина» (1880) Б. Грінченка – римований), два належать до власне гекзаметричних творів («Дуб» (1883) Б. Грінченка, «Гомерова Іліада. Пісня перша» (1883–1884) В. Самійленка). З них тільки один перекладний.

У 1882–1883 роках І. Франко перекладає поему Вергілія «Moretum» дериватом гекзаметра. Розмір перекладу – Д6ц (90,3%), але письменник використав невластиве античному віршуванню римування.

У 1880-1882 роках постають оригінальні твори І. Франка, строфи яких нагадують античні. З чотирнадцяти строф поезії «Нема, нема вже владаря грізного...» (1882) сім мають розмір Я5552, а сім – Я555Д2. Графічно ці розміри схожі на деривати сапфічної строфи, яка утворюється з трьох сапфічних одинадцятискладовків і адонія. У поезіях «Земле, моя всеплодющая мати...» (1880), «Весно, ох, довго ж на тебе чекати!» (1881), «Пурпуром сонечко сходить» (1883), сатирі «Народна гутірка про комету з осені 1882 р.» (1882) останній вкорочений рядок схожий на адоній. Поезія «Пурпуром сонечко сходить» уперше була надрукована 1883 року у львівському журналі «Зоря», текст передруку відрізняється від основного тексту, але на віршовий розмір зміни не вплинули. У першій строфі останній рядок графічно схожий на адоній:

Пурпуром сонечко сходить,	⊥UU⊥UU⊥U	Д3
Пурпуром криється в морі;	⊥UU⊥UU⊥U	Д3
Так будь і ти все спокійний	⊥UU⊥UU⊥U	Д3
В щасті і в горі	⊥UU⊥U	Д2

[8, с. 199]

У 1893–1894 роках І. Франко здійснює переклади з творчості Горація. Поет графічно передав строфи античного лірика (силабо-тонічні імітації асклепіадової строфи III, сапфічної строфи, алкеєвої строфи).

Після логаедів та різних строфічних форм І. Франко знову повертається до гекзаметра. Від останнього гекзаметричного перекладу І. Франка («Moretum» Вергілія) минув час. За цей період з'явилися нові перекладні та оригінальні твори, які навівають уявлення про гекзаметр: Б. Грінченка («Тільки одна не пишалась...», «Молоді сльози», «Останній промінь», усі – 1885, «Купання», «Кара», «Прийдуть часи…», «Давня казка», всі – 1886, «Анакреонова домовина», «Брати», «Міра», «Пересторога», «Самотність», усі – 1888, «Дух і тіло», 1889, «Найбільше горе», 1889, «Благання», «Вагання», обидва – 1891, «Перед сонцем», 1892, «З весняних дум. І. Щастя», 1894), В. Самійленка («Веселка», 1888), Олени Пчілки («Іліада», надр.1886, «Кипарис», надр. 1889, переспів), Лесі Українки («Гомер. Одіссея. Пісня III. В Пілосі. Пісня IV. В Лакедемоні», 1888, переклад, «Завітання», 1888, дванадцять творів «З Ріг-веди», 1890, переклад, «Стороно рідна! Бачу ті арки, ті стіни...», 1890–1891, переклад першої строфи поезії Д. Леопарді «До Італії», «У чорную хмару зібралася туга моя...», 1893–1894), П. Ніщинського (перша частина Гомерової «Одіссеї», надр.1890), І. Стешенка («Метаморфози Овідія-Назона. Українсько-руський переклад», надр.1893), М. Чернявського («Після бурі», 1894). З сорока творів маємо 42,5% перекладів і переспівів, 57,5% оригінальних. З перекладних творів тільки 12,5% написані власне

гекзаметрами (частина «Одіссеї» П. Ніщинського – на 87,6% Д6ц; «Метаморфози Овідія-Назона» І. Стешенка – на 99,9% Д6ц, три твори Лесі Українки), решта – 30% – дериватами. З оригінальних поезій маємо 15% з власне гекзаметричними формами (вірші Б. Грінченка «Дух і тіло» (на 100% Дк6), «Найбільше горе» (на 100% Д6ц), «Благання» (рядки Д6ц і Дк6 – 100%), «Вагання» (Д6ц і Дк6 – 94,7%), «Веселка» В. Самійленка – на 92,3% Д6ц; «Після бурі» М. Чернявського – верси Д6ц і Дк6 становлять 100%); твори, написані дериватами гекзаметра, становлять 42,5%.

На цьому етапі перекладацької діяльності І. Франка постають оригінальні твори з силабо-тонічними імітаціями античних строф, пов'язані з роботою на строфами Горація. У поезіях «Свічку поставив ти в церкві перед образами, багачу...» (1895), «Вбогому даток ти дав, о багачу, – се добре зробив ти...» (1895), «Серцем молився Мойсей і скорботою духа цілого...» (1895), «Сли я здержуся від хліба, проте від гніву не здержуся...» (90-ті роки) фіксуємо силабо-тонічний відповідник елегійного дистиха, у вірші «Душа безсмертна! Жить віковічно їй!» (1896) – відповідник алкеєвої строфи.

1887 року Б. Грінченко написав дванадцятирядкову поезію «Закоханий», у якій фіксуємо стягнення двох складів III стопи. Маємо наслідування античного пентаметра. Розмір вірша класифікуємо як Тк6 (100%). Цезура чоловіча (100%) та перебуває на III стопі, всі клаузули жіночі (100%). Наведемо кілька рядків:

Смертни безсмертным богамъ молються, знявшы долони
Вгору, и жертвы несуть, палють, благаючы ласкы [3, с. 126].

⊥UU⊥UU⊥‖⊥UU⊥UU⊥U	Тк6 (–2–2–0–2–2–1)
⊥UU⊥UU⊥‖⊥UU⊥UU⊥U	Тк6 (–2–2–0–2–2–1)

У поезіях І. Франка спостерігаємо не наслідування, а вже силабо-тонічний відповідник античного пентаметра:

Свічку поставив ти в церкві перед образами, багачу!
Добре зробив ти: ось бач – ярко та свічка горить.
Глянь, ось убогий до церкви прийшов, що його ти покривдив, –
Сплакав і важко зітхнув – свічка погасла твоя [8, Т. 3, с. 191].

⊥UU⊥UU⊥U‖UUUU⊥UU⊥U	Д6ц атон.(IV) цез. жін. на III ст.
⊥UU⊥UU⊥‖⊥UU⊥UU⊥	
⊥UU⊥UU⊥UU⊥‖UU⊥UU⊥U	Д6ц цез. чол. на IV ст.
⊥UU⊥UU⊥‖⊥UU⊥UU⊥	

Схеми пентаметричних версів у творах витримані досконало. Цезура постійна чоловіча. Загалом твори відрізняються тільки характером і місцем розташування цезури в гекзаметричних рядках. Остання поезія з цього

переліку відрізняється від попередніх. Цезура в гекзаметричних рядках жіноча, розміщена на III стопі. Автор обірвав другий пентаметричний рядок на місці цезури. Мабуть, через це вірш не був друкований, зберігся у формі автографа. Наведемо зразок:

Сли я здержуся від хліба, проте ж від гніву не здержуся,
Не чоловік я, а звір!
Адже ж і звір не їсть хліба, – та кров п'є і шарпає тіло,
Так і фальшивий святець, що свого брата чорнить [8, Т. 2, с. 485].

⊥UU⊥UU⊥U‖U⊥UU⊥UU⊥U	Д6ц цез.жін. на III ст.
UUU⊥UU⊥	атон. (I)
⊥UU⊥UU⊥U‖U⊥UU⊥UU⊥U	Д6ц цез.жін. на III ст.
⊥UU⊥UU⊥‖⊥UU⊥UU⊥	

1896 року, окрім елегійного дистиха, І. Франко доволі точно відтворює алкеєву строфу у п'ятнадцяти строфах вірша «Душа безсмертна! Жить віковічно їй!». Фіксуємо 26,6% (16) версів з пірихіями, 3,3% (2) – з п/сх наголосами. На звучанні рядків такі зміни не позначаються. Наведемо зразок:

Се наші мрії, се наша свідомість,	U⊥U⊥U‖⊥UUU⊥U
Дрібненький бомблик в вирі матерії.	U⊥U⊥U‖⊥UU⊥UU
Та бомблі згинуть, вир утихне.	U⊥U⊥U⊥U⊥U
Щоб закрутиться знов десь інде	UUU⊥UUU⊥U

[8, с. 172]

Відхилення від античного розміру можна помітити у першому та четвертому рядках. У перекладі в першому одинадцятискладовику замість дактилічного закінчення з'являється жіноче, останній десятискладовик стає коротшим на один склад.

У 26,7% рядків замість дактилічних закінчень з'являються чоловічі (додаткові наголоси). У I, IV, XIII та XIV строфах І. Франко римує і перші рядки.

Наступний період (1900–1905) розпочинається віршем «Всякий легенди співа: атеїсти про муки Месії...», розмір якого навіває уявлення про силаботонічну імітацію гекзаметра. У цей час І. Франко перекладав гекзаметричні твори «Геро й Леандер» та «Паріс і Енона». У вірші «Всякий легенди співа: атеїсти про муки Месії...» маємо 100% версів Д6ц. Домінує чоловіча цезура – 68,8%, жіноча – 18,7%, дактилічна – 12,5%. Всі клаузули жіночі. 25% версів у творі з позасхемними наголосами на I стопі, один (6,25%) на V стопі, у третьому рядку атонацію фіксуємо двічі. Особливістю цієї поезії вважаємо місце розташування цезури: у восьми рядках після наголошеної III стопи (що було традиційним для античного гекзаметра), у двох – після першого

ненаголошеного II стопи, у двох – після II стопи, у двох – після першого наголошеного IV стопи, в одному – після наголошеного II стопи, в одному – після першого ненаголошеного III стопи.

На початку XX століття І. Франко, очевидно, після роботи над драмами Софокла («Едіп-цар», «Едіп в Колоні», 1894) вперше вдається до імітації ямбічного триметра в оригінальній творчості. Античний драматичний розмір фіксуємо у творах «Розмова в лісі» (1900) та «Недаром сказано: голодний лях свистить» (1902 рік). У драматичному діалозі «Розмова в лісі», що складається з дев'яноста двох рядків, верси Я6 становлять 93,4%, фіксуємо рядки Я4 (3,3%) та Я2 (3,3%). Превалюють чоловічі клаузули, їх частка становить 71,7%, дактилічних – 28,3%. У 115-рядковому творі «Недаром сказано: голодний лях свистить» процент рядків Я6ц становить 97,4; версів Я5ц – 2,6%. І. Франко вводить у текст поезії репліки ліричних героїв, можливо, тому він і обирає форму античної драми – ямбічний триметр. Як і в попередньому творі, переважають чоловічі клаузули, співвідношення між ними й дактилічними закінченнями: 52% і 48%. У поезії фіксуємо тільки два повнонаголошені рядки (2,6%) та превалювання жіночої цезури (54%), частка чоловічої становить 26%, дактилічної – 20%.

У цей період поет також знову повертається до силабо-тонічних елегійних дистихів у «Майових елегіях» (п'ять творів з 1901 року) та «Стрілах» (15 творів з 1903 року). Розглянемо особливості цієї форми в оригінальних творах письменника.

У «Майових елегіях» маємо шістдесят п'ять елегійних дистихів. П'ята частина твору обірвана на десятому рядку. У гекзаметричних версах місце цезури не фіксоване: у 53,8% рядків – після наголошеного III стопи (нормативна позиція для дактилічного гекзаметра), у 15,4% – після першого ненаголошеного IV стопи, у 9,3% – після наголошеного IV стопи, у 9,3% – після першого ненаголошеного III стопи, у 7,7% – після першого ненаголошеного II стопи, у 3% – після наголошеного II стопи, в одному версі (1,5%) подвійна цезура (7 рядок третьої частини). 15,4% рядків з атонацією на I стопі, 3% – з атонацією на II та по одному – на III і V. Фіксуємо один верс із позасхемним наголосом на I стопі. У пентаметричних рядках витримана постійна чоловіча цезура, але маємо 15,4% версів з атонацією на I стопі, 9,3% – на IV, 3% – на V, 1,5% – на II. 3% пентаметричних версів мають подвійну цезуру (I, IV), 1,5% – позасхемний наголос на I стопі.

Сімнадцять елегійних дистихів «Стріл» нагадують «Майові елегії». Цезура у пентаметричних рядках постійна чоловіча. 23,5% версів мають атонацію в I стопі, 11,8% – у IV, 5,9% – у V, 5,9% – подвійну в I, V. Фіксуємо 17,6% гекзаметричних версів з атонаціями на I стопі, 5,9% – на III. Цезура

розміщена так: 58,8% – після наголошеного III стопи, 17,6% – після наголошеного IV стопи, 11,8% – після першого ненаголошеного IV стопи, 5,9% – після першого ненаголошеного II стопи, 5,9% – після II стопи.

У творі «Мелеагер» 100% версів Д6ц. Домінує чоловіча цезура – 67,9%, жіноча – 28,3%, дактилічна – 3,8%. У 169 рядку дві рівноцінні паузи. Всі клаузули – жіночі. Фіксуємо 3,3% рядків із позасхемними наголосами на I стопі, 31% версів з атонаціями на I стопі, 1,6% – з атонаціями на II стопі, в одному рядку (41-й) маємо дві атонації.

Таким чином, з дев'ятнадцяти оригінальних творів з античними формами 36,8% написано елегійними дистихами, 15,8% – гекзаметрами, 10,5% – ямбічним триметром, 5,3% – хореїчним тетраметром (Х8ц). У 10,5% поезій строфи графічно нагадують античні («Нема, нема вже владаря грізного...» – дериват сапфічної строфи, «Душа безсмертна! Жить віковічно їй» – дериват алкеєвої строфи), у 21,1% творів останній вкорочений рядок схожий на адоній. Елегійний дистих та гекзаметр І. Франко спочатку апробував в оригінальній творчості («Епіграмати і ксенії», «Самійло Кішка»), а ямбічний триметр і хореїчний тетраметр – в перекладній (переклад «Електри» Софокла – 1874 рік, а оригінальні твори «Розмова в лісі» і «Недаром сказано: голодний лях свистить» – датовані 1900 і 1902 роками відповідно; парабазу з комедії Арістофана «Хмари» починає перекладати 1877 року, а поезія «Арістофан II» датується 1878 роком).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. *Білик М.* «Едіп цар» Софокла у перекладі Івана Франка / М. Білик // Іван Франко : статті і матеріали. – 1960. – Зб. 7. – С. 301–322.
2. *Бунчук Б.* Віршування Івана Франка : моногр. / Борис Бунчук ; [наук. ред. д. філол. н., проф. Мельничук Б. І.] ; Чернів. держ. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці : Рута, 2000. – 308 с.
3. *Грінченко Б.* Твори : в 2 т. – К. : Наук. думка, 1990. – Т. 1: Поетичні твори. Оповідання. Повісті / Упоряд. В. В. Яременка; Приміт. А. Г. Погрібного, В. В. Яременка; Вступ. ст. і ред. тому А. Г. Погрібний. – 640 с.
4. *Ґаспаров М.* «Это случилось в последние годы могучего Рима...» : Деривати гексаметра : детализация метра / М. Л. Ґаспаров // Метр и смисл : об одном из механизмов культурной памяти. – М. : РГГУ, 1999. – С. 217–237.
5. *Ґаспаров М.* Очерк истории русского стиха / М. Ґаспаров. – М. : Фортуна Лимитед, 2000. – 352 с.
6. *Корнійчук В.* Ліричний універсум І. Франка : горизонти поетики / В. Корнійчук. – Львів : Львівський національний університет ім. І. Франка, 2004. – 304 с.

7. *Спогади про Івана Франка* [Текст] / Упоряд., вступ.ст., прим. М. І. Гнатюка. – 2-ге вид., доп., перероб. – Львів: Каменяр, 2011. – 832 с.
8. *Франко І.* Зібрання творів : [у 50 т.]. Т. 2 / І. Франко ; АН УРСР, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка. – К. : Наук. думка, 1976. – 543 с.

Стаття надійшла до редакції 14.11.2015.

Штаер И. Л., асп.,
Черновицкий национальный университет имени Юрия Федьковича

АНТИЧНЫЕ ФОРМЫ В ОРИГИНАЛЬНОЙ ПОЭЗИИ И. ФРАНКО

В статье диахронически рассмотрены оригинальные поэтические произведения И. Франков которых использованы античные поэтические формы. Описаны их версификационные особенности (метрика, строфика, наличие или отсутствие рифмы). Показана их связь с переводами писателя.

Ключевые слова: *гекзаметр, элегический дистих, дольник, акцентный стих, тактовик, цезура.*

Shtaier I,. postgraduate,
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University

ANCIENT FORMS IN IVAN FRANKO'S ORIGINAL POETRY

The article deals with Ivan Franko's diachronic original poetry with ancient forms, its versification peculiarities are focused. The relationship with translation activity of the writer is analysed. 36,8% of his works is written in elegiac dystykh, 15,8% – in hexameter, 10,5% – in iambic trimeter, 5,3% – in trochaic tetrameter. Verses graphically resemble ancient poetry in 10,5% of the poems, last shorter line resembles adonii in 21,1% of the works.

Keywords: *hexameter, elegiac dystykh, dolnik, accentual verse, taktovyk, caesura.*